

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelseskrift

til

den offentlige

Afgangsexamen og Soved- examen

i

Frederiksborg lærde Skole

i Juni og Juli 1861.

AARHUS
KATHEDRALSKOLE.

1. Chronologisk Oversigt over de mærkeligste Begivenheder i vort Fædrelands Historie fra Begyndelsen af Aaret 1848. 2det Hefte. (11te Juni 1853 – 31te December 1860.) Af Overlærer J. P. F. Rønigsfeldt.
- II. Skoleefterretninger for Skoleaaret 1860–61. Af Dr. F. M. Flemmer, Etatsraad, Professor og Skolens Rector.

Frederiksborg.

Trykt hos Chr. Hanson.

Chronologisk Oversigt

over

de mærkeligste Begivenheder i vort Fædrelands
Historie fra Begyndelsen af Aaret 1848.

2det Hefte.

(11te Juni 1853—31te December 1860.)

Af

S. P. F. Königsfeldt.

Frederiksborg.

Trykt hos Chr. Hanson.

1861.

1853.

(11 Juni) Cholera-Epidemi udbryder første Gang i **Kjøbenhavn** ¹⁾.

(24 Juni) Regjeringen opnaaer den fornødne Majoritet i Rigsdagen for Arvefølgebudskabet af 4 Octbr. 1852, som antages med 119 Stemmer imod 10, medens 11 vare fraværende ²⁾ og 7 undlode at stemme.

(19 Juli) Premierministeren forelægger Rigsdagen i dens Slutningsmøde et „Udkast til Kongeriget Danmarks Grundlov for dets særegne Anliggender.“

(26 Juli) Lov om Ophævelse af Toldforstjellen imellem Danmark samt Slesvig og Holsten.

(31 Juli) Kong **Frederik VII.** udsteder paa Slottet Eremitagen en Thronfølge Lov for det danske Monarchi.

(14 Aug.) Patenter angaaende Indkaldelsen af Provindstingstænderforsamlingerne for Hertugdømmerne **Slesvig**

¹⁾ Fra 12 Juni til 12 Octbr., da Epidemien først ganske ophørte, anmeldtes 7528 Angrebne, hvoraf 4086 Døde (d. e. over 3 pCt. eller hvert 32te-33te Individ af Hovedstadens Befolkning). Værst rasede Sygdommen i den sidste Halvdeel af Juli, da der daglig angrebes indtil 350 og døde indtil 196 Personer; fra Slutningen af August angrebes kun enkelte daglig. I samme Tidsrum anrettede Epidemien ogsaa Ddelæggelser i **Kjøbenhavns Omegn** (især paa **Amager**), **Nykjøbing p. S.**, **Svendborg**, **Narhus**, **Nalborg** og **Frederikshavn**. — I Septbr. 1857 blev **Korsør** haardt hjemstøgt af Cholera, som borttrev omt. 200 eller hver 12te af Byens Indbyggere.

²⁾ Deriblandt Etatsraaderne **J. C. Larsen** og **Madvig** og Professor **Clausen**, som tilligemed flere af deres Meningsfæller havde truffet sig tilbage fra Sagen.

og **Holsten** til 5 Decbr. f. A. samt angaaende Benyttelsen af det danske og det tydske Sprog i den slesvigiske Stænderforsamling.

(20 Dec.) Patent angaaende Hertugdømmet **Lauenborgs** indre Forfatning, navnlig i Henseende til Landets Repræsentation. — Befaling afgaaer til Gesandtskaberne i Udlandet om at meddele de respective Regjeringer en Erklæring om, at Kongen af Danmark i Forening med Kongen af Sverrig og Norge har besluttet at iagttage streng Neutralitet under den forestaaende Sofrig imellem Stormagterne³).

1854.

(30 Jan.) Sjællands Biskop **Jakob Peter Mynster** (f. 8 Novbr. 1775) dør i Kjøbenhavn.

(15 Febr.) Forordning angaaende Hertugdømmet **Slesvigs** Forfatning.

(28 Febr.) En talrig Forsamling af kjøbenhavnste Borgere vedtage en Adresse til Kongen, hvori de, under den ved Ministeriets stadige Uoverensstemmelse med Rigsdagen fremkaldte Misstemning, udtale Haabet om Grundlovens ukrænkede Dyrkeholdelse og Folkets lovmæssige Medvirken ved Fællesforfatningens Indførelse⁴).

(13—14 Marts) Begge Rigsdagens Afdelinger vedtage en Adresse til Kongen, hvori de udtale deres Mistillid til Ministeriet⁵, hvilken Adresse 16 Marts overræktes Kongen ved Thingenes Formænd.

³) I de næste Maaneber indløb anerkjendende Svar paa denne Meddelelse fra vedkommende Regjeringer.

⁴) Denne Adresse blev ikke modtaget af Kongen.

⁵) Adressen var nærmest foranlediget ved Premierministerens undvigende Svar paa en Forespørgsel af Biskop **Mourad** i Folkethinget 9 Marts, om Ministeriet endnu fastholdt den Erkjendelse,

(7 Apr.) Krigsminister **Hansen** entlediges, og de øvrige Ministre indgive som Følge deraf ogsaa deres Dimission.

(11 Apr.) Hertugdømmet **Slesvig** faaer en dansk Biskop i Flensborg.

(15 Apr.) Samtlige Ministre beholde deres Portefeuiller. Professor **Martensen** udnævnes til Sjællands Biskop. Folkerepræsentanterne Oberstlieutenant **Andra** og Professor **Hall** afflediges, den Første som Lærer ved den militære Høiskole og den Sidste som const. Generalauditeur. — Lov om Skibsfart og Handel paa **Island**.

(26 Apr.) Biskop over Lolland-Falsters Stift Mag. **D. G. Monrad** afflediges.

(29 Apr.) Geheimeconferentsraad **Lillisch** indtræder i Ministeriet som Indenrigsminister, fra hvilken Post Premierminister **Orsted** entlediges.

(10 Mai) Nyendelov for Kongeriget Danmark. — Bestyrelsen af Justitsministeriet overdrages, under Justitsminister **Scheels** Sygdom, til Premierminister **Orsted**.

(26 Mai) Justitsministeriet beordrer offentlig Action anlagt mod 6 Dagblade for c. 40 Artikler, indeholdende formeentlige Fornærmelser imod Ministrene⁶⁾.

(5 Juni) Grundlovens 5te Marsdag høitideligholdes ved en stor Folkefest ved Eremitagen og lignende Fester rundt om i Landet. 7 ansæete kjøbenhavnske Borgere udstede en Indbydelse til Medborgere overalt i Landet om at danne en „Forening til at værne om Grundloven.“

som det havde udtalt 13 Febr. 1852, at Forandringer i Grundloven kun kunde indføres paa grundlovmæssig Maade.

6) Denne Actionsordre efterfulgtes af en Række lignende mod den uafhængige Dagspresse. Udfaldet af næsten alle disse Sager for Criminal- og Politiretten blev fuldstændig Frifindelse, forsaavidt de paadømtes inden Ministeriets Fald, efter hvilket de resterende hævedes ved en Egl. Resolution af 30 Decbr.

(11 Juni) Forordning angaaende Hertugdømmet **Holstens** Forfatning.

(26 Juli) „Forordning om det danske Monarchies Forfatning for dets Fællesanliggender“ eller Indretningen af et „Rigsraad“ af 50 Medlemmer fra Monarchiets forskjellige Dele (hvoraf de 20 strax vælges af Kongen) med for det Meste kun raadgivende Medvirkning. Patent, hvorved Rigsraadet sammenkaldes til 1 Septbr.

(29 Aug.) Foreningen til at værne om Grundloven holder et Møde i **Casino**, hvor den protesterer imod Forordningen af 26 Juli og Ministeriets Færd i det Hele, og et Fond grundlægges til Understøttelse for de Embedsmænd, der vilkaarlig maatte blive afskedigede.

(25 Sept.) En Deputation af 63 Mænd fra Jylland, som overbringe en med 17,000 Underkrifter forsynet Adresse til Kongen, der udtrykker Bekymring over Ministeriets Færd, samles i Kjøbenhavn 7).

(11 Oct.) Hofjægermester **Lutein** fremkommer i Folkethinget med Forslag om at forberede en Rigsretsaction mod Ministeriet paa Grund af Forordn. af 26 Juli d. N. og Overskridelser af Finantsloven.

(14 Oct.) Luteins Forslag antages med 80 Stemmer mod 6.

(19 Oct.) En Deputation fra Folkethinget overbringer Kongen en Adresse angaaende Fællesforfatningen.

(20 Oct.) Kongl. aabne Breve, hvorved Folkethinget opløses og et nyt almindeligt Valg berammes til 1 Decbr., samt et tredie „til det danske Folk“ i Anledning af det fore-

7) Denne Adresse blev, ligesom den kjøbenhavnske af 28 Febr., ikke modtaget af Kongen, og overleveredes derpaa til Rigsbagen, ligesom ogsaa en Adresse fra Falster og en tredie fra Fyen med talrige Underkrifter og af lignende Indhold, der indløbe paa samme Tid.

staaende Valg, hvori det paalægges Embedsmændene „af yderste Flid at søge at fremme Regjeringens Formaal.“

(23 Oct.) Kongen tiltræder med sin Gemalinde en Rejse til Hertugdømmerne.

(25 Oct.) Kongen aabner den sydslesvigiske Jernbane imellem Flensborg og Tønning.

(1 Dec.) Ved de nye Folkethingsvalg vælges overalt i Landet Modstandere af Ministeriet, for Storstedelen Medlemmer af det opløste Thing.

(3 Dec.) Kongen afflediger Ministeriet⁸⁾.

(12 Dec.) I de affledigede Ministres Sted udnævnes følgende: Domainedirecteur Dr. jur. **Bang** Indenrigsminister samt Premierminister ad. inter. for Kongeriget Danmark; Grev **W. Scheel-Plessen** Udenrigsminister ad. inter., Oberst **Lüttichau** Krigsminister, Commandeur **Mihelsen** Marineminister ad. inter. og Oberstlieutenant **Andræ** Finantsminister for hele Monarchiet; Professor Lic. jur. **Hall** Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet i Kongeriget; Geheimeconferentsraad **L. N. Scheel**⁹⁾ Minister ad. inter. for Holsten og Lauenborg; Bestyrelsen af Justitsministeriet for Kongeriget overdrages interimistisk Etatsraad **Simony**; og (13 Dec.) Conferentsraad **Raasloff** udnævnes til Minister ad. inter. for Slesvig¹⁰⁾.

8) Den officielle Entledigelse udfærdigedes samtidig med de nye Ministres Udnævnelse 12 Decbr.

9) Han forandrede kort efter sit Navn til **Scheele**.

10) Under 15 Januar 1855 entledigedes Justitsminister **Dr. H. B. Scheel** og den nylig interimistisk udnævnte Udenrigsminister Grev **Scheel-Plessen**, i hvis Sted den interim. Minister for Holsten, Geheimeraad **L. N. Scheel**, tillige udnævntes til Udenrigsminister ad. inter., hvorhos de andre interimistisk ansatte Ministre fik definitiv Udnævnelse.

(18 Dec.) Rigsdagen sammentræder atter. Kjøbenhavns Befolkning bringer ved et Fakkeltog til Christiansborg Kongen sin Tak for den foregaaende Personalforandring i Regjeringen.

1855.

(21 Marts) Lov angaaende Ophævelse af den kongelige Enehandel paa Færøerne.

(22 Marts) Kongen sanctionerer et af Rigsdagen to Gange vedtaget Udkast til Grundlovsbestemmelse om Indskrænkning af Grundloven. — Lov om Sogneforstanderskabenes og Amtsraadenes Sammensætning og Valg.

(26 Marts) Folkethinget beslutter med 94 Stemmer imod ¹¹⁾ Rigsrætsaction imod de afgaaede ansvarlige Ministre: **Drsted, Bluhme, Sponneck, Hansen, St. Bille, Tillisch** og **A. B. Scheel** for Overskridelser af Finantsloven.

(4 Apr.) Lov om Løsning af Sognebaandet.

(6 Apr.) Lov, hvorved Rentefoden i visse Tilfælde frigjøres og Straffen for Ager forandres.

(2 Mai) Abent Brev angaaende Udskrivning af nye almindelige Valg til Rigsdagen, med Hensyn til den forestaaende Grundlovsforandring (jfr. 22 Marts) og i Medfør af Grundlovens § 100 ¹²⁾.

(5 Juni) Grundlovsfest i Kjøbenhavn med Fanetog til Christiansborg, og Folkefester rundt omkring i Landet.

(14 Juni) Det 6te almindelige Folkethingsvalg.

(20 Juni) Det 3die almindelige Landsthingsvalg.

¹¹⁾ Oberst **Ischering**.

¹²⁾ Den i Juni 1853 og Dec. 1854 valgte Rigsdag opløstes i Overensstemmelse hermed ved Abent Brev af 20 Juni 1855.

(29 Juni) Regjeringen forelægger Rigsraadet Udkast til en Forfatningslov for Monarchiets Fællesanliggender.

(29 Aug.) Kongen stadfæster den af den nye (overordentlige) Rigsdag vedtagne Grundlovsbestemmelse, hvorved Grundloven af 5 Juni 1849 indskrænkes til at gjælde for Kongeriget Danmarks særlige Anliggender.

(27 Sept.) Folkethinget vedtager en tidligere af Lands-thinget vedtagen Beslutning om bemeldte Grundlovsbestem- melses Ikrafttræden samtidig med Fællesforfatningen.

(2 Oct.) Kong **Frederik VII.** udsteder paa Eremitagen Forfatningslov for det danske Monarchies Fælles- anliggender, Kundgjørelse om Indskrænkningen af Grund- loven af 5 Juni 1849 og en foreløbig Lov angaaende Valgene til Rigsraadet.

(10 Oct.) Rigsgretten holder sit første Møde i Sagen mod de i Dec. f. A. entledigede ansvarlige Ministre (jfr. 26 Marts); den offentlige Anklager, Høiesteretsadvocat **Brock**, nedlægger Paastand paa Straf for Høiforræderi og Erstat- ning af de ulovlig udgivne Summer.

(12 Oct.) Geheimeconferentsraad, Indenrigsminister **Bang** udnævnes til Conseilspræsident.

(16 Oct.) Et nyt Ministerium oprettes for Monar- chiets fælles indre Anliggender, og Conseilspræsidenten, Geheimeconferentsraad **Bang**, udnævnes til Minister for disse Anliggender.

(11 Nov.) **Søren Aaby Kierkegaard** (f. 5 Mai 1813) dør i Kjøbenhavn.

(25 Nov.) Geheimeconferentsraad **Poul Christian Steemann**, Justitsminister og Præsident i det kgl. danske Cancelli under Frederik VI.'s og Christian VIII.'s Regje- ring 1827—Marts 1848 (f. 14 Apr. 1764), dør i Kjøben- havn i sit 92de Aar.

1856.

(11 Febr.) Afholdelsen af de umiddelbare Valg af Medlemmer til Rigsraadet foregaaer første Gang i samtlige Monarchiets 9 Valgkredse.

(18 Febr.) Minister **Kaasløff** entlediges, og Bestyrelsen af Ministeriet for Hertugdømmet Slesvig overdrages interimistisk til Cultusminister **Hall**; ligeledes ophører Conseilspræsident **Bang** at være Indenrigsminister for Kongeriget, og Bestyrelsen af dette Ministerium overdrages foreløbig til Justitsminister **Simony**¹³⁾.

(Natten t. 28 Febr.) De anklagede Ministre findes ved Rigsrettens Dom, og Sagens Omkostninger paalægges Statskassen¹⁴⁾.

(1 Marts) Rigsraadet aabnes første Gang efter Forfatningsloven af 2 Octbr. f. A. af Kongen paa Christiansborg.

(8 Marts) Lov angaaende Dyrettelsen af en Veterinær- og Landbohøjskole. — Lov, hvorved det paalægges Høiesteret at angive Grundene for dens Domme. — Lov om Høkerhandel paa Landet.

(16 Marts) Statsraad og Bankdirecteur **Laurits Nicolai Hvidt** (f. 27 Oct. 1777) dør i Kjøbenhavn.

(26 Apr.) Den sjællandske Jernbane til **Korsør** aabnes af Kongen.

(17 Mai) Forbindelsesbanen mellem den slesvigste og den holstenste Jernbane aabnes.

¹³⁾ D. 4de Juni udnævntes Stiftamtmand **Unsgaard** til Indenrigsminister, og d. 8de Juni Amtmand **Wolshagen** til Minister for Slesvig.

¹⁴⁾ Dette ubentede Resultat tilveiebragtes ved det overeensstemmende Botum af de 8 Høiesteretsassessorer, der vare Medlemmer af Rigsretten.

(20 Juni) Kongen lægger Grundstenen til en ny Kirke udenfor Kjøbenhavn, som opbygges ved frivillige Bidrag: St. Johannes-Kirken paa Nørrebro.

(21 Sept.) „Kong Frederik VII.'s Bro over Alsund“ aabnes.

(18 Oct.) Ministerforandring: Geheimeconferentsraad **Bang** aftræder; Finanteminister **Andræ** bliver tillige Conseilspræsident; **Unsgaard** bliver Minister for Monarchiets fælles indre Anliggender, og i hans Sted Etatsraad og Departementschef **A. F. Krieger** Indenrigsminister for Kongeriget; Krigsminister ad inter.¹⁵⁾ Artillerimajor **Lundbye** faaer definitiv Udnævnelse.

(16 Nov.) **Johannes Ephraim Larsen** (f. 11 Febr. 1799) dør i Kjøbenhavn.

1857.

(4 Martz) Lov om Bestyrelsen af **Kjøbenhavns** communale Anliggender.

(14 Martz) En Tractat slutes i Kjøbenhavn angaaende Dresundstoldens Afsløsning og Ophævelse (fra forstkommende 1 Apr.).

(8 Apr.) Samtlige Ministre indgive Ansøgning om Afsted.

(13 Apr.) Geheimeconferentsraad **Scheele** entlediges baade som interimistisk Udenrigsminister og som interim. Minister for Holsten og Lauenborg.

(13 Mai) Ministeriet reconstruerer sig med Kirke- og Underviisningsminister **Hall** som Conseilspræsident istedetfor **Andræ**; Marineminister **Michelsen** bliver tillige Udenrigs-

¹⁵⁾ Siden 25 Mai, da Oberst **Lüttichau** aftraadte.

minister ad inter., og Fællesindenrigsminister **Unsgaard** tillige Minister ad inter. for Holsten og Lauenborg.

(30 Nov.) En Venstabs- og Handels-tractat afflattes med **Persien** i Paris¹⁶). — Den almindelige Pengekrise naaer til Kjøbenhavn og de danske Provindser.

(4 Dec.) **Kjøbenhavn** faaer Gasbelysning¹⁷).

(29 Dec.) Lov om Haandværks- og Fabrikdrift samt Handel og Beværtning m. m. (Næringsloven). — Lov om Qvindens Myndighed. — Lov om Forandring i Frdn. af 21 Mai 1845 (Bestemmelse om Qvindens lige Arveret med Manden).

1858.

(11 Febr.) Den tydske Forbundsforsamling i Frankfurt erklærer, at den ikke kan erkjende Forfatningsloven for det danske Monarchies Fællesanliggender af 2 Octbr. 1855 som bestaaende i forfatningsmæssig Virksomhed for Holstens og Lauenborgs Bedkommende.

(31 Marts) Lov om **Kjøbenhavns** Befæstning mod Søfiden.

(14 Juni) Det 7de almindelige Folkethingsvalg.

(16 Juni) Seierherren ved Fredericia, Generallieutenant **Fred. Kube** **Genr. Bülow** (f. 4 Febr. 1791 i Nustrup i Slesvig) doer paa Sandberg i Sundebed.

16) Ratificationerne udveksledes i Paris 18 Aug. 1859.

17) Før Kjøbenhavn havde følgende 12 Byer faaet Gasbelysning: **Odense** (1853), **Helsingør**, **Flensborg**, **Ålborg** (1854), **Århus**, **Ånders**, **Årsens**, **Nyborg** (1855), **Svendborg**, **Silkeborg** (1856), **Slesvig** og **Slagelse** (1857). Senere have **Veile** (1858), **Viborg** (1859), **Horsens** (1860), **Nakøve** (1861) opnaaet dette Gode.

(10 Juli) Finantsminister **Andræ** entlediges, og ligeledes Minister **Nichelsen** som Udenrigsminister ad inter.; i deres Sted udnævnes Conseilspræsident og Kirke- og Underviisningsminister **Hall** tillige til Udenrigsminister ad inter., og Indenrigsminister **Krieger** tillige til Finantsminister ad inter.

(26 Juli) Ministeriet for Monarchiets fælles indre Anliggender ophæves; Minister **Unsgaard** udnævnes til Indenrigsminister for Kongeriget, og Minister **Krieger**, der entlediges fra denne Stilling, bliver definitivt udnævnt til Finantsminister.

(18 Aug.) **Kjøbenhavns** nye Døf paa Nyholm aabnes og indvies.

(24 Aug.) Veterinær- og Landbohøjskolen ved **Kjøbenhavn** indvies.

(5 Nov.) **Kjøbenhavns** nye Blindeinstitut indvies.

(6 Nov.) Kongelig Kundgjørelse, hvorved Forfatningsloven for det danske Monarchies Fællesanliggender af 2 Octbr. 1855 ophæves for Hertugdømmerne Holstens og Lauenborgs Bedkommende.

1859.

(6 Mai) Ministeriet fuldtalliggjøres: Conseilspræsident **Hall** entlediges som Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet og udnævnes definitivt til Udenrigsminister; Minister **Unsgaard** entlediges som Indenrigsminister, men vedbliver at være Minister ad inter. for Holsten og Lauenborg; Minister **Krieger** entlediges som Finantsminister og udnævnes til Indenrigsminister; Biskop Dr. **Monrad** udnævnes til Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet ¹⁸⁾,

¹⁸⁾ Han havde været Directeur for dette Ministerium siden 31 Aug. 1858.

og Statsraad og Professor Dr. med. **Fenger** til Finantsminister.

(27 Mai) **Kjøbenhavns** Sygehjem indvies i Kongens Nærværelse.

(31 Mai) Generallieutenant **Hans Christoffer Georg Frederik Hedemann**, den danske Hærs Overansfører i det første Aar af den slesvigsk Krig (f. 7 Juli 1792 i Flensborg), dør i Kjøbenhavn.

(20 Juni) Nye almindelige Landstingsvalg i 3die, 5te, 6te, 8de, 10de og 11te Landstingskreds.

(23 Sept.) Kongeligt Patent, indeholdende nogle interimistiske Bestemmelser angaaende Siffringen af Hertugdømmet Holstens Interesser ved Behandlingen af de fælles Anliggender.

(22 Nov.) Ministeriet indgiver Begjæring om Afsted, som Kongen bevilger.

(2 Dec.) Samtlige Ministre entlediges, og følgende udnævnes i deres Sted: Kammerherre og Amtmand **Rotwitt** Conseilspræsident, Justitsminister for Kongeriget og Minister ad inter. for Holsten og Lauenborg, Baron **Bliren-Fincke** Udenrigsminister og Minister ad inter. for Slesvig, Generalmajor **Thestrup** Krigsminister og ad inter. Marine-minister, Statsraad **Westenholz** Finantsminister ad inter., Kammerherre og Borgermester **Sesfen** Indenrigsminister for Kongeriget, og Professor **Borgen** Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet for Kongeriget.

(17 Dec.) **Frederiksborg**-Slots Hovedbygning afbrændes under Kongens Ophold¹⁹⁾.

¹⁹⁾ Slottets Restauration (meest ved frivillige Bidrag fra hele Landet) paabegyndtes i Sommeren 1860, og Krandsen reistres paa Kirkestoien d. 24 Octbr.

1860.

Natten t. 1 Jan.) Gadeoptøier i **Kjøbenhavn**, som gjentages flere af de følgende Aftener.

(24 Febr.) Et nyt Ministerium²⁰⁾ dannes ved Biskop **Monrad**: Geheime-Statsraad **Hall** bliver Conseilspræsident og Udenrigsminister, Contreadmiral og Kammerherre **Steen Bille** Marineminister, Generalmajor **Thestrup** Krigsminister, Kammerherre og Amtmand **Wolfhagen** Minister for Slesvig, Conferentsraad **Raasloff** Minister for Holsten og Lauenborg, Biskop **Monrad** Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet samt Indenrigsminister ad inter. for Kongeriget, Statsraad og Justitiarius **Casse** Justitsminister for Kongeriget, og Statsraad **Fenger** Finantsminister.

(8 Martz) Den tyske Forbundsforsamling i Frankfurt udsteder den Beslutning, at alle Fælleslove for det danske Monarchi skulle forelægges den holstenske Stænderforsamling til Beslutning.

(13 Martz) Kgl. Skuespiller, Professor **Nicolai Peter Nielsen** (f. 28. Juni 1795) dør i Kjøbenhavn.

(31 Martz) Lov angaaende de communale Valg i Kjøbstederne.

(12 Apr.) Seierherren ved Jfsted, Generallieutenant **Gerhard Christoph Krogh** (f. 10 Oct. 1785 paa en Gaard ved Haderslev) dør i Kjøbenhavn²¹⁾.

²⁰⁾ Det forrige Ministeriums Afgang var foranlediget ved Conseilspræsidentens d. 8 Febr. pludselig indtrufne Død; den næste Dag indgave de øvrige 5 Ministre deres Dimission.

²¹⁾ Det kan anføres som en Mærkelighed, at alle de tre Generaler, som efter hverandre havde Overansførselen i den slesvigiske Krig, vare fødte i Hertugdømmet Slesvig.

(1 Mai) Geheimeconferentråad **Anders Sandøe Dr-**
sted (f. 21 Dec. 1778 i Rudkjøbing) døer i Kjøbenhavn.

(25 Aug.) **Sohan Ludvig Heiberg** (f. 14 Dec. 1791)
døer paa Bønderup ved Ringsted.

Efterretninger

om

Frederiksborg lærde Skole

i Skoleaaret 23de Aug. 1860 — 22de Aug. 1861

af

Dr. G. M. Flemmer,
Statsraad, Professor og Skolens Rector.

Afgangsexamen.

S Overensstemmelse med Ministerialskrivelse af 11te Juni 1860 afholdtes den skriftlige Deel af Afgangsexamen for 1860 ved Frederiksborg lærde Skole i Lidén den 23de—26de Juni. Opgaverne hertil sendtes som sædvanligt under Forsegling fra Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, og ere de samme for alle Skoler. Da Underviisningsinspecteuren var forhindret fra at overvære Afgangsexamens mundtlige Deel, og det var overladt Skolens Rector med Hensyn hertil at anordne det Fornødne, blev denne Deel af Prøven holdt i Forbindelse med Skolens Hovedexamen i Lidén den 11te—19de Juli efter det i forrige Aars Skoleefterretninger afstrufte Schema. Til Afgangsexamens sidste Deel indstillede sig 3 af de 4 Disciple i øverste Glassee, som i Aaret 1858 havde underkastet sig dens første Deel og derefter vare opslottede i VII Cl., nemlig Axel Lange, Hans Hermann Julius Reinsholm og Christian Andreas Nyholm; den 4de, Georg Henrik Wilsbeck, som var indmeldt, blev ved en langvarig Sygdom hindret fra at indstille sig. Til Prøvens første Deel indstillede sig samtlige 8 Disciple i VI Cl., nemlig Ove Fjeldgaard, Johan Sigismund Fasting, Nikolai Abraham Holten Mazar de la Garde, Peter Ludvig Hertel, Wilhelm Christian

Rudolf Königsfeldt, Jens Andresen, Theodor Christian Mogens Petersen og Alexander Joachim Suhr Gulstad, hvilke efter Resultaterne af Afgangs- og Hovedexamen Alle bleve opslottedede i VII Cl., dog Petersen og Gulstad med megen Betænkelse. Umiddelbart efter Examen blev Ove Fjeldgaard udmeldt paa Grund af Pleiemoderens Flotning til Kjøbenhavn og optaget i Metropolitan skolens VII Cl. Til Universitetet afgik Chr. A. Nyholm (79 Points), A. Lange (64 Points) og H. S. J. Reinsholm (62 Points). Det fuldstændige Resultat af Afgangsexamen sees af efterstaaende Schema, der for de 3 Aldres Bedkommende tillige indeholder de dem ved Afgangsexamen 1858 tilkjendte Charakterer.

Candidaterne.	Afgangsexamens første Deel.				Afgangsexamens anden Deel.									
	Lydsk.	Fransk.	Geographi.	Naturhistorie.	Dansk.	Latin skriftl.	Latin mundtl.	Græsk.	Religion.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Naturfærelse.	Sovedcharakter.
Lange . . .	Lg.	G.	Ug.	Mg.	G.	G.	Mg.	G.	Mg.	Lg.	G.	Mg.	Lg.	Anden Charakter Nr. 2.
Reinsholm .	G.	G.	Ug.	Mg.	Mdl.	G.	Mg.	Mg.	Lg.	Mg.	G.	Mg.	G.	Anden Charakter Nr. 3.
Nyholm . .	G.	G.	G.	Mg.	G.	G.	G.	G.	Mg.	Mg.	Ug.	Mg.	Ug.	Første Charakter Nr. 1.
Fjeldgaard .	Mg.	Mg.	Mg.	G.										
Fasting . . .	Mg.	Mg.	Ug.	Mg.										
Mazar . . .	G.	Mg.	Mg.	Mg.										
Hertel . . .	Mg.	Mg.	G.	Mg.										
Konigsfeldt	G.	G.	Mg.	G.										
Andresen . .	Mg.	Mg.	Ug.	Ug.										
Peterfen . .	G.	Mg.	Mg.	Mg.										
Gulstad . .	G.	G.	G.	G.										

Underviisningen. Lærerne.

Af Skolens Lærere blev Adjunkt Knæckenborg d. 21de Dec. 1860 udnævnt til Sognepræst for Kollerup og Vindelev ved Beile. Skolen ledsager ham ved hans Vortgang til en ny og hæderlig Stilling med sine bedste Duffer og med taknemmelig Aerkjendelse af den Dygtighed, Samvittighedsfuldhed, Iver og Nidkærhed, hvormed han i en Række af Aar har arbejdet i dens Tjeneste; og Skolens Rector benytter med Glæde denne Leilighed til ogsaa at bringe ham sin og Alles Tak for den Velvillie og det Venkskab, som han har viist Hver især personligt.

I hans Sted constitueredes under 19de Febr. 1861 Hr. Cand. polyt. Gustav Ludvig Petersen til Lærer ved Skolen, og overtog ved sin Tiltrædelse Pastor Knæckenborgs hidtilværende Fag og Timer uforandret.

Fagfordelingen har da været saaledes som følger:

Rector Latin og Græsk i VII Cl.	16	Timer.
Overlærer Ostermann Latin i VI og IV Cl., Græsk i VI Cl.	24	—
— Holmstedt Physik i VII Cl., Mathem. i VII—IV Cl.	24	—
— Reinhard Latin i V og III Cl., Hist. og Geogr. i IV Cl.	23	—
— Konigsfeldt Hebr. i VII Cl., Hist. i VII—V Cl., Geogr. i VI og V Cl., Skrivning i IV—I Cl.	24	—
Adjunkt Lowsen Tydsk i V, III og I Cl., Hist. og Geogr. i III—I Cl.	25	—
— Borre Relig. i VII—IV Cl., Fransk i VI—II Cl.	23	—
— Hertel Dansk i VI, IV, III, II Cl.,		

Lydsk i VI, IV, II Cl.	23	Timer.
Adjunkt Kopp Dans i VII, V, I Cl., Græsk i V og IV Cl., Relig. i III—I Cl.	28	—
Constitueret Lærer Cand. Petersen Naturhistorie i VI—I Cl., Mathematik og Tegning i III—I Cl.	31	—
Overcommandeersergeant Saande som Gymnastik- lærer	6	—
Skolelærer Grælev som Syngelærer	4	—

I Lektionstabellen er ingen Forandring indtraadt, undtagen at Gymnastikunderviisningen er tillagt 6 Timer istedet for 5, saa at hver Afdeling har 2 Timer.

Disciplene.

Disciplenes Antal var ved Slutningen af forrige Skoleaar 70. Af disse afgik, som ovenfor meldt, 3 Disciple til Universitetet, og 4 udmeldtes umiddelbart efter Hovedexamen, deraf 2 paa Grund af Familieforhold, for at gaae over til Metropolitan-skolen. 1 Ustuderende udgik i Foraaret efter sin Confirmation. 17 nye Disciple optoges. Skoleaaret begyndte med 79 Disciple og slutter med samme Antal. En Liste over dem tilføies herefter.

VII Klasse A.

1) G. H. Wilsbech. 2) A. D. G. Turværd. 3) Chr. J. Goldschmidt. 4) F. D. Kaas. 5) C. W. Chr. Nabye. 6) L. D. Chr. Ottesen. 7) J. P. F. Nieper. 8) D. P. F. B. Kjeldahl. 9) J. H. M. Wengel.

VII Klasse B.

1) J. S. Fasting. 2) J. Chr. Andresen. 3) N. A.

H. Mazar de la Garde. 4) P. L. Hertel. 5) B. Chr. R. Königsfeldt. 6) Th. Chr. M. Petersen. 7) A. J. S. Gulstad.

VI Klasse.

1) J. L. Jørgensen. 2) H. R. Fjeldgaard. 3) P. A. G. Andresen. 4) L. J. D. Toyberg. 5) A. B. S. Orlif. 6) Th. van Aller. 7) H. Chr. C. F. A. Molbeck. 8) G. S. G. Petersen.

V Klasse.

1) C. P. G. Jensen. 2) B. G. Chr. F. Ewertsen. 3) L. J. Larsen (afd. Brændeviinsbrander L. i Lynghy). 4) L. Pedersen. 5) H. H. Lerche. 6) A. F. G. Jensen. 7) H. C. M. Kallenbach.

IV Klasse.

1) P. Chr. Mørch. 2) H. G. Vielesfeldt. 3) G. B. B. Lange. 4) Chr. M. Orlif. 5) L. H. St. Jørgensen. 6) P. L. Arngren. 7) J. J. Jahn. 8) C. L. D. Baudisfin. 9) J. Chr. Møhl. 10) N. P. J. Mabye. 11) J. Chr. Hanson.

III Klasse.

1) D. Wincken (Abmand B. i Helsingør). 2) J. F. G. E. Lowfen. 3) H. S. Møller. 4) N. Chr. Th. Jessen. 5) B. G. Sørensen (Pastor S. i Esbønderup). 6) D. J. Qu. H. Christensen (Boghandler Chr. i Helsingør). 7) F. L. H. Jensen (Pastor J. i Veiby). 8) F. L. Lerche. 9) J. M. Fasting. 10) M. H. J. Nyholm. 11) A. D. B. Lerche. 12) J. H. Bruhn. 13) D. B. Gyllich. 14) A. G. Mathiesfen.

II Klasse.

1) J. G. Nørgaard. 2) A. G. Th. Königsfeldt. 3) S. Chr. J. Haagerup. 4) L. L. G. Nyegaard (Pastor N. i Blidstrup.) 5) A. G. Brandt. 6) B. P. Schulin (Kherre, Amtmand Grev S. i Frederiksborg). 7) G. Chr. Teisner. 8) C. F. A. Brandt. 9) F. C. Chr. H. Dittmann. 10) Th. N. Petersen. 11) F. A. A. Wilsbech. 12) C. E. Schonheyder (afd. Pastor Sch.)

I Klasse.

1) C. J. G. Lowsen. 2) G. Chr. B. Aabye (Kbm. J. A. i Hillerød). 3) Chr. P. J. Jørgensen (Livskytte J. hos Hs. Majestæt Kongen). 4) H. N. Andreasen (Sognesfoged A. i Hillerød). 5) Chr. Wineken (Contoirist W. i Hillerød). 6) H. Chr. H. Børre (Adjunkt B. i Hillerød). 7) B. H. A. Petersen. 8) H. B. Chr. Albrechtsen (Procurator A. i Hillerød). 9) J. Chr. E. Wilsbech (Proprietair W. paa Holmegaard). 10) K. Teisen (Forpagter T. paa Hillerøds-holm). 11) Chr. E. Verche (Statsraad, Amtsforvalter L. i Frederiksborg).

Stipendier og Gratistpladser.

Bibliotheket.

Af Skolens eget Stipendiefond er for i Aar bevilget et Beløb af 285 Rd., nemlig L. D. Chr. Ottesen og F. L. Jørgensen hver en Portion paa 50 Rd.; G. H. Wilsbech, J. P. F. Nicper og B. Chr. N. Königsfeldt hver en Portion paa 35 Rd.; H. N. Fjeldgaard, L. F. D. Løyberg, C. M. Olrik og N. Chr. Th. Jesen hver en Portion paa

20 Rd., Alt at oplægge til Vedkommendes Afgang til Universitetet. Af Slagelsestipendiet ere de sædvanlige 90 Rd. uddeelte saaledes, at Chr. J. Goldschmidt er bevilget en Portion paa 50 Rd. og J. Andresen og P. L. Hertel hver en Portion paa 20 Rd., ligeledes at oplægge til deres Afgang til Universitetet. Foruden disse 12 Stipendiater, der eo ipso ere Gratister, er der endvidere bevilget efterstaaende 13 Disciple ordinaire Gratistpladser for hele Aaret, nemlig: F. D. Raas, P. A. G. Andresen, L. Pedersen, P. Chr. Mørch, H. G. Bielefeldt, L. H. St. Jørgensen, P. L. Arngren, J. F. G. G. Lowsen, A. G. Th. Königsfeldt, S. Chr. J. Haagerup, A. G. Brandt, C. J. G. Lowsen og S. Chr. H. Borre. Af de 2 Moltkeste Stipendier paa 40 Rd. hvert aarligt er det ene i Dec. Termin oppebaaret af Chr. A. Nyholm og i Juni Termin af M. H. J. Nyholm, det andet i begge Terminer af B. Chr. N. Königsfeldt. For Tiden have følgende Disciple Stipendieoplag indestaaende i Sparekassen eller Universitetsqvæsturen til følgende Beløb: G. H. Wilsbeck 55 Rd., Chr. J. Goldschmidt 175 Rd., L. D. G. Dttesen 175 Rd., J. P. F. Nieper 90 Rd., J. Chr. Andresen 60 Rd., P. L. Hertel 60 Rd., B. Chr. N. Königsfeldt 225 Rd., F. L. Jørgensen 105 Rd., H. L. Fjeldgaard 20 Rd., L. F. D. Løyberg 40 Rd., S. Chr. C. F. A. Moltbeck 40 Rd., Chr. M. Ulrif 40 Rd., N. Chr. Th. Jesen 40 Rd., samt A. F. M. Schou (overgaaet til Sorø Skole i Aug. 1857) 20 Rd., i Alt 1145 Rd.

Bibliotheket og de videnskabelige Samlinger vedblive stadigt at modtage Forsøgelse, deels ved Forsendelser fra Cultusministeriet og Gaver fra Private, deels ved Indkjøb saavel for den normerede Sum 385 Rd., som for Disciple-nes Bidrag til Morsfabibliotheket, der for dette Skoleaar har andraget 56 Rd. Nærmere Underretning herom vil blive givet i et senere 4de Tillæg til det i Programmet for

1852 trykte Realcatalog over Bibliotheket og de videnskabelige Samlinger.

De i Skoleaaret gennemgaaede Pensa. Lære- og Læsebøger.

Dansf.

- VII Cl. Den danske Litteraturs Historie efter Holberg indtil den nyere Tid er gennemgaaet, tildeels med Benyttelse af Thortsens Litteraturhistorie. 2—3 skriftlige Udarbejdelser om Maaneden.
- VI Cl. Chr. Dorphs Omrids af den nordiske Mythologi er læst og samtidig dermed den største Deel af Nordens Guder. Desuden er der deels af Læreren, deels af Disciplene oplæst adskillige andre Digterværker. 2 Stile om Maaneden.
- V Cl. Enkelte Partier af N. M. Petersens Fortællinger om Isølandernes Færd ere gennemgaaede. Af Holberg, Dehlenstschläger, Heiberg, Henrik Herg og Hostrup ere enkelte Digterværker deels oplæste af Disciplene, deels forelæste af Læreren. 3 Stile om Maaneden.
- IV Cl. Af Holsts poetiske Læsebog ere nogle Digte lærte udenad. Af forskjellige Forfattere er der desuden forelæst Disciplene udvalgte passende Stykker. 2—3 Stile om Maaneden ere skrevne hjemme.
- III Cl. Holsts profaiske Læsebog er benyttet til Dvælses i Læsning og Analyse. Bojesens danske Sproglære repeteret. 1 Stil om Ugen paa Skolen (Gjenfortælling og lette Beskrivelser).
- II Cl. Molbechs danske Læsebog er benyttet til Dvælses i Læsning og Analyse. Bojesens danske Sproglære indtil Ordstillingen. I 2 Timer om Ugen er der skrevet

Stil paa Skolen (Gjenfortælling og Oversættelse fra Tydsk).

- I Cl. Læst den større Halvdeel af Molbechs danske Læsebog og analyseret den enkelte Sætning. Af og til Vers udenad efter Holsts Smaadigte til Udenadslæsning. 2—3 Gange om Ugen Stil, for det Meste efter Dictat, undertiden Gjenfortælling.

Latin.

- VII Cl. A. Ciceros Taler mod Catilina, for C. Roscius Amer., for det Maniliske Lovforslag, for Milo, for Archias; Sammes Cato Major og Valerius; Livius 31te og 32te Bog; af E. Flemmers Udvalg af Sølvalderens Prosaister Afsnittene af Curtius, Bellejus, Suetonius, Tacitus, Plinius, Seneca, Quintilian; Horats's Oder 1ste og 2den Bog samt Epistlerne og Ars poetica; Æneidens 1ste, 2den og 4de Bog (Wilsbech 3die, 4de og 6te Bog). 2 Stile ugentlig.
- VII Cl. B. Ciceros Taler for C. Roscius Amer., for det Maniliske Lovforslag, for Archias, Sammes Cato Major; af E. Flemmers Udvalg Afsnittene af Curtius, Bellejus, Tacitus, Plinius, Quintilian, Seneca; Horats's Oder 1ste og 2den Bog; Æneidens 1ste og 2den Bog. 2 Stile ugentlig.
- VI Cl. Ciceros Tale for C. Roscius Amer., Sammes Cato Major, Æneidens 1ste og 2den Bog. Af Madvigs Grammatik er Syntaxen repeteret. Ugentlig ere 2 Stile skrevne hjemme, hveranden Uge 1 paa Skolen.
- V Cl. Ciceros Taler mod Catilina, Livius 31te Bog; af Madvigs Syntax Casuslæren. Omtr. 90 Stile, hvoraf en Trediedeel ere skrevne paa Skolen, de øvrige hjemme; endel af Stilene ere oversatte mundtligt, førend de nedskreves.

- IV Gl. Af Cornelius Nepos er læst Miltiades, Themistocles, Aristides, Pausanias, Cimon, Lysander, Thrasybulus; af Jul. Cæsars galliske Krig 2den Bog og Cap. 1—10 af 3die Bog. Af Madvigs Grammatik er Formlæren repeteret, og af Syntaxen ere Hovedreglerne af Casus- og Moduslæren læste. I Begyndelsen af Skoleaaret ere 2 Stile ugentlig skrevne paa Skolen; senere ere 2 skrevne hjemme og 1 paa Skolen.
- III Gl. Bergs og Møllers Læsebog p. 1—26. Af Cornelius Nepos er læst Miltiades, Themistocles og Aristides. Af Madvigs Grammatik det Vigtigste af Formlæren. Skriftlige Øvelser omtrent eengang om Ugen.

Græsk.

- VII Gl. A. Odysseens 15de, 16de, 19de, 20de, 21de, 22de og 23de Bog (Wiltsbech 14de, samt 19de—23de); Herodots 1ste og 2den Bog; Xenophons Memorabilia 1ste, 2den og 3die Bog (Wiltsbech 1ste og 2den Bog); Demosthenes om Kronen.
- VII Gl. B. Odysseens 17de—21de Bog; Herodots 1ste Bog; Xenophons Memorabilia 2den Bog; Demosthenes om Kronen.
- VI Gl. Odysseens 19de og 20de Bog; Xenophons Memorabilia 1ste Bog. Af Tregders Formlære er Ufsnittet om Berberne repeteret.
- V Gl. Xenophons Anabasis 1ste Bog og Cap. 1—3 af 2den Bog. Det Vigtigste af Tregders Formlære indtil Orddannelselæren.
- IV Gl. Det Vigtigste af Tregders Formlære indtil § 130 er læst og indøvet ved en talrig Række af Exempler efter Lunds Læsebog. Af de sammenhængende Stykker i samme Bog er læst pag. 106—107 samt pag. 113—122.

Hebraisk.

VII Cl. A. Genesis. Et fuldstændigt Curfus i Grammatiken efter Whitte.

Tysk.

VI Cl. Størstedelen af Jürs og Rungs Deutsche Dichter er læst paa Skolen, samt (cursorisk) Goethes Götz von Berlichingen og Schillers Wilhelm Tell. Der er skrevet henved 2 Stile om Ugen, hvoraf den ene altid paa Skolen. Formlæren repeteret efter Meyer. Syntagen er læst efter Simonsen.

V Cl. B. Hjorts Læsebog (4de Udg.) pag. 564—585, 586—598, 612—621. Meyers Grammatik. Efter Læsens Opgaver er ugentlig 1 Stil skreven hjemme, samt hver Maaned 1 Extemporalstil paa Skolen. Læsens Opgaver ere benyttede 1 Time ugentlig til mundtlig Doversættelse.

IV Cl. B. Hjorts Læsebog (4de Udg.) pag. 134—145, 291—302, 362—378. Læsens Opgaver benyttede til mundtlig og skriftlig Doversættelse fra Dansk. Simonsens Formlære repeteret.

III Cl. B. Hjorts Læsebog (4de Udg.) pag. 80—112. Simonsens Formlære. Af Jürs og Rungs Materialier ere til mundtlig og skriftlig Doversættelse benyttede Stykkerne pag. 80—98. 1 ugentlig Stil er skreven paa Skolen.

II Cl. Rungs Læsebog pag. 152—220. Holbechs og Petersens Materialier benyttede til mundtlig og skriftlig Indøvelse af Grammatiken. Simonsens Formlære.

I Cl. Rungs Læsebog pag. 34—152. De vigtigste Stykker af Simonsens Formlære. Holbechs og Petersens Materialier pag. 1—6.

Franst.

VI Cl. Af Borrings Etudes er læst pag. 141—215, 235

- 249, 261—273. Til cursorisk Læsning, hvortil den ene af de 2 ugentlige Timer er anvendt, er benyttet forskellige Bærker, s. Gr. Oeuvres de Mérimée, le roman d'un jeune homme pauvre o. s. v., saaledes at Disciplene hver Gang opgave et kortere eller længere Stykke, hvori der da examineredes paa Skolen. Borrings Grammatik er repeteret. 19 franske Stile ere skrevne hjemme o: 1 let fransk Stil i det Hele hver 14de Dag.
- V Cl. Borrings Etudes pag. 1—62, 98—141, 215—221, 249—261, 273—320, 379—390. Til cursorisk Læsning, hvormed her er begyndt i sidste Halvaar, er benyttet la guerre des paysans af H. Conscience og Colomba af Mérimée. Hele Borrings Grammatik med Forbigaaelse af enkelte Partier og Stykker. Stil som i VI Cl.
- IV Cl. Af Borrings Læsebog for Mellemklasser pag. 74—116, 128—143, 241 til Slutningen. Af Grammatiken er læst hele Formlæren og af Syntaxen Læren om Artiklen. Dmtr. 3 franske Stile om Maanedens.
- III Cl. Af samme Læsebog pag. 1—53, 74—82. Af Grammatiken er læst hele Formlæren i dens Hovedtræk og de vigtigste uregelmæssige Verber. I det sidste Halvaar er skrevet 12 franske Stile.
- II Cl. Af Borrings Manuel pag. 1—97, 109—140, 149—164. Af Grammatiken er læst om Substantivernes Kjon, Kjønss- og Flertalsdannelse, Hjælpeverberne og de 4 Conjugationer.

Religion.

- VII Cl. A. Af Lucas's Evangelium i Grundsproget er læst Cap. 4—20. Af Gads Lærebog er repeteret pag. 141—196 og 206 til Slutningen.
- VII Cl. B. Af Lucas's Evangelium Cap. 4—17. Af Lærebogen pag. 1—48 og 206 til Slutningen.

- VI Cl. Af Gads Lærebog pag. 97—160. Hele Herslebs Bibelhistorie.
- V Cl. Af samme Lærebog pag. 97—158. Herslebs Bibelhistorie fra 3die Periode til 5te Afdeling.
- IV Cl. Af Balles Lærebog er læst fra Afsnittet om den udvortes Gudsdyrkelse til Slutningen, dog med Forbigaaelse af enkelte Partier. Af Herslebs Bibelhistorie fra pag. 91 til det Nye Testamente. Nogle Psalmer ere lærte.
- III Cl. Af Balslebs Forklaring til Luthers Katechismus den første og anden Troesartikel. Af Herslebs Bibelhistorie forfra indtil det jødiske Riges Deling, hvorhos der undertiden er henviist til selve Bibelens Fremstilling af de omhandlede Begivenheder. Nogle Psalmer.
- II Cl. Af Balslebs Forklaring første Hovedstykke. Hele Balslebs Bibelhistorie med Udvidelser efter mundtlig Fortælling. Nogle Psalmer.
- I Cl. Hele Balslebs Bibelhistorie med Udvidelser efter mundtlig Fortælling. Af Luthers Katechismus første, andet og tredie Hovedstykke. Nogle Psalmer.

Mathematik.

- VII Cl. A. Repetition af det befalede Pensum efter Holmstedts Arithmetik, Ramus's Geometri og Trigonometri. Ugentlige skriftlige Opgaver.
- VII Cl. B. Repetition af Holmstedts Arithmetik. Læst Ramus's Stereometri pag. 144—211 (med Undtagelse af Nr. 17, 22, 28, 29, 72) samt det Meste af 1ste og 2det Cap. af Ramus's Trigonometri. Ugentlige skriftlige Opgaver.
- VI Cl. Af Holmstedts Arithmetik er læst Cap. 5 (Kjædebrøst), Cap. 6 (irrationale Størrelser) undtagen Nr. 161—170, Cap. 7 Nr. 179—183 (Ligninger af 2den Grad),

Cap. 8 (Rækker) og Cap. 9 (Logarithmer) til Nr. 197. Det forhen Læste repeteret. Af Ramus's Geometri er læst pag. 84—87. V, 90 Nr. 110—92. IX, 99 Nr. 113—100. V, 112—132. Det forhen Læste er repeteret. Ugentlige skriftlige Dpgaver.

V Cl. Af Holmstedts Arithmetik er læst Cap. 3 (almindelige, Egenskaber ved hele Tal), Cap. 4 (Decimalbrøf), Cap. 7 til Nr. 179 (Vigninger af første Grad) med Undtagelse af Nr. 124 og 127—131. Det forhen Læste er repeteret. 1 Dpgave ugentlig.

IV Cl. Af Holmstedts Arithmetik er læst Cap. 1 og 2 (Indledning, de 6 Regningsarter, Forhold og Proportioner) undtagen Nr. 72 og 91—93. Af Ramus's Geometri er læst pag. 1—37. Nogle skriftlige Dpgaver i Bogstavregning og Reguladetri.

III Cl. Reguladetri i Brøf. I Bogstavregning de 4 Regningsarter efter Bergs Dpgaver.

II Cl. Regning med Brøf.

I Cl. De 4 Regningsarter i hele benævnte Tal.

Tegning.

III Cl. Geometrisk Tegning efter Schjellerups Lærebog for Skoler.

III—1 Cl. Frihaandstegning efter Helsted's Veiledning i Tegnekunstens allerførste Grunde, 4de—1ste Hefte.

Naturlære.

VII Cl. A. Naturlærens chemiske Deel er repeteret efter Petersen, den mechaniske Deel læst efter Drsted, og Astronomien efter Jørgensen.

VII Cl. B. Naturlærens mechaniske Deel er læst efter Drsted.

Naturhistorie.

- VI Cl. Et Cursus i Zoologi efter Lützens Lærebog; et Cursus i Botanik efter Petits Lærebog.
- V Cl. I Zoologi det menneskelige Legeme og almindelig Zoologi efter Lützens Lærebog. I Botanik den specielle Deel efter Petits Lærebog.
- IV Cl. Af Zoologien Vedderkopper, Krebsdyr, Orme og Bløddyr efter Lützens Lærebog. I Begyndelsen af Skoleaaret beskrives nogle Planter af Esteraarøfloraen.
- III Cl. Krybdyrenes, Paddernes og Fiskenes samt Insecternes Naturhistorie efter Lützens Lærebog.
- II Cl. Pattedyrenes og Fuglenes Naturhistorie med Benyttelse af Naturalier og Afbildninger samt Lützens Lærebog som Grundlag.
- I Cl. Beskrivelse af et Udvalg af Pattedyr, Fugle og Krybdyr uden Benyttelse af nogen Lærebog.

Historie.

- VII Cl. Et fuldstændigt Cursus i Verdenshistorie.
- VI Cl. Danmark indtil 1397 (men ikke repeteret), Nederlandene, Schweiz, Italien, Ungarn, Polen, Preussen, Rusland, det græske Keiserdømme efter Billedstriden, Tyrkiet, Perser og Mongoler.
- V Cl. Folkvandringen og Arabernes Periode (efter Weber), Frankrig, England, Spanien, Portugal og Tydskland.
- IV Cl. Thriges gamle Historie; det Vigtigste af Kongesfeldts gamle Geographie.
- III Cl. Allens Danmarks Historie fra Begyndelsen til 1848.
- II Cl. Rosods fragmentariske Historie fra det vestlige romerske Riges Undergang til 1815.
- I Cl. Rosods fragmentariske Historie fra Begyndelsen til det vestlige romerske Riges Undergang.

Geographi.

- VI Cl. Et fuldstændigt Cursus efter Velschow.
 V Cl. Den almindelige Indledning til Geographien og den specielle til Europa; Danmark, Norge, Sverrig, Amerika og Australien.
 IV Cl. Asien og Afrika efter Velschow.
 III Cl. Velschows Lærebog fra det brittiske Rige til Asien.
 II Cl. Velschows Lærebog fra Europa til det brittiske Rige.
 I Cl. Hele Ingerslevs mindre Lærebog.
-

I det nye Skoleaar er paatænkt at bruge følgende Bøger i de forskjellige Classer.

- VII Cl. I Latin og Græsk Stykker af forskjellige Forfattere efter nærmere Bestemmelse, Tregders Litteraturhistorie og græske Grammatik, Bojesens græske og romerske Antiquiteter, Madvig's latinske Grammatik og græske Syntax, et græsk N. Test., Gads Lærebog, Thortsens Litteraturhistorie, Dorph's nordiske Mythologi, Holmstedts Arithmetik, Bergs mathematiske Op-gaver 1ste og 2den Deel, Lalandes Logarithmer, Petersens chemiske Physik (den ældre Afdeling tillige Drstedts mechaniske Physik), Jørgensens Astronomi, Webers Verdenshistorie, Thriges gamle Historie, Rosfods Udtog af Historien (Udg. fra 1857), Allens Danmarks Historie, Königsfeldts gamle Geographi, samt for dem, som læse Hebraisk, en Genes'is og Whittes Grammatik.
- VI Cl. I Latin og Græsk Stykker af forskellige Forfattere efter nærmere Bestemmelse, Madvig's latinske Grammatik og græske Syntax, Tregders græske Grammatik (3die Udg.), Bojesens romerske Antiquiteter, Gads Lærebog, Herslevs større Bibelhistorie, Dorph's nordiske

Mythologi, Borgens Veiledning, Borrings Etudes, Stiiløvelser og Grammatik (Alt sidste Udg.), Jürs og Rungs Deutsche Dichter, Lassens Stiiløvelser, Meyers tydske Grammatik, Simonsens Syntax, Holmstedts Arithmetik, Lalandes Logarithmer, Bergs Samling af mathematiskke Opgaver 1ste og anden Deel, Lützens Zoologi, Petits Botanik, Webers Verdenshistorie, Thriges gamle Historie, Kosods Udtog af Historien (Udg. fra 1857), Allens Danmarks Historie, Munthes Geographi ved Belschow (sidste Udg.), Konigsfeldts gamle Geographi, et Atlas*).

V Cl. Ciceros Taler, Livius (Edu. Flemmer), Xenophons Anabasis, Madvigs latinste Grammatik, Tregders græske Grammatik (3die Udg.), Bojesens romerske Antiquiteter, et dansk N. Test., Gads Lærebog, Herslebs større Bibelhistorie, Borgens Veiledning, Holsts danske poetiske Læsebog, Borrings Etudes, Stiiløvelser og Grammatik (Alt sidste Udg.), Hjorts tydske Læsebog profaisk Deel (sidste Udg.), Lassens Stiiløvelser, Simonsens Grammatik, Holmstedts Arithmetik, Bergs Samling af mathematiskke Opgaver 1ste Deel, Lützens Zoologi, Petits Botanik, Webers Verdenshistorie, Thriges gamle Historie, Kosods Udtog af Historien (Udg. fra 1857), Allens Danmarks Historie, Munthes Geographi ved Belschow (sidste Udg.), Konigsfeldts gamle Geographi, et Atlas.

IV Cl. Cornelius Nepos (Kern og Krebs), Julius Cæsars Gallerkrig (Whitte), Madvigs latinste Grammatik, Lunds græske Læsebog (2den Udg.), Tregders græske Grammatik (3die Udg.), et dansk N. Test., Balslevs Katechismus=

*) Til den gamle Verden anbefales det af Overlærer Berg 1859 udgivne Atlas.

forklaring, Herælebs større Bibelhistorie, Holsts danske poetiske og profaiske Læsebog, Bojesens danske Grammatik, Borrings franske Læsebog for Mellemklasser, Grammatik og Stiiløvelser (Alt sidste Udg.), Hjorts tydske Læsebog profaisk Deel (sidste Udg.), Lassens Stiiløvelser, Simonsens Grammatik, Holmstedts Arithmetik, Bergs Samling af mathematiske Opgaver 1ste Deel, Lützens Zoologi, Petits Botanik, Thriges gamle Historie, Munthes Geographi ved Belschow (sidste Udg.), Königsfeldts gamle Geographi, et Atlas.

III Cl. Bergs og Möllers latinske Læsebog, Madvigs latinske Grammatik, et dansk N. Test., Balslevs Katechismusforklaring, Herælebs større Bibelhistorie, Holsts danske profaiske Læsebog, Bojesens danske Grammatik, Borrings franske Læsebog for Mellemklasser, Grammatik og Stiiløvelser (Alt sidste Udg.), Hjorts tydske Læsebog profaisk Deel (sidste Udg.), Jürs og Rungs Materialier, Simonsens Grammatik, Ursins Regnebog, Bergs Opgaver, Schjellerups Lærebog i geometrisk Tegning, Lützens Zoologi, Allens Danmarks Historie, Munthes Geographi ved Belschow (sidste Udg.), et Atlas.

II Cl. En Bibel, en Psalmebog, Balslevs Katechismusforklaring, Balslevs Bibelhistorie, Molbechs danske Læsebog (Udg. fra 1856), Holsts Smaadigte til Udenadslæsning (6te Udg.), Bojesens danske Grammatik, Borrings Manuel og Grammatik (Alt sidste Udg.), Rungs tydske Læsebog for lavere Classer, Holbechs og Peterfens Materialier, Simonsens Grammatik, Ursins Regnebog, Rabens Regneopgaver, Lützens Zoologi (2den Udg.), Rosfods fragmentariske Historie, Allens Danmarks Historie, Munthes Geographi ved Belschow (sidste Udg.), et Atlas.

- 1 Cl. En Bibel, en Psalmebog, Balslevs Katechismusforklaring, Balslevs Bibelhistorie, Molbechs danske Læsebog (Udg. fra 1856), Holsts Smaadigte til Udenadslæsning (6te Udg.), Rungs tydske Læsebog for lavere Classer, Holbechs og Petersens Materialier, Simonsens Grammatik, Urjins Regnebog, Rabens Regneopgaver, Rosfods fragmentariske Historie, Ingerslevs lille Geographi, et Atlas.
-

NB. Disciplene advares, at de, hvor en bestemt Udgave er forlangt, ikke anskaffe sig en anden, da en saadan frag vil blive kasseret.

Schema over den offentlige Afgangsexamen og Hovedexamen i Frederiksborg lærde Skole i Aaret 1861.

Tirsdagen den 25de Juni.

- Rl. 9. VII Cl. Latinsk Version. Ho.
— 4. VII Cl. Geometrisk Opgave. D.

Onsdagen den 26de Juni.

- Rl. 9. VII—I Cl. Dansk Stil. D. R. H. B. L. K. Kp.
— 4. VII—IV Cl. Latinsk Stil. Kp. B. Ho. H.

Torsdagen den 27de Juni.

- Rl. 9. VII Cl. Arithmetisk Opg. VI—IV Cl. Mathematisk Opg. III—I Cl. Regning. D. P. B. H. L. Ho. Kp.
— 4. VI—V Cl. Tydsk Stil. R. P.

Mandagen den 1ste Juli.

- Kl. 8. VII Cl. A. Latin. Madvig. D. F.
 — 8. VII Cl. A. Religion. B. He. Kp.
 — 8. VII Cl. A. Mathematif. Ho. N. P.
 — 5. VI Cl. Tydft. Madvig. He. L.
 — 5. VI Cl. Franft. B. D. Kp.
 — 5. VI Cl. Geographi. Ks. N. P.

Tirsdagen den 2den Juli.

- Kl. 8. VII Cl. A. Græft. D. Kp. F.
 — 8. VII Cl. A. Historie og Hebr. Ks. N. L.
 — 8. VII Cl. A. Phyfif. Ho. He. P.
 — 5. VI Cl. Naturhistorie. P. Ho. L.

Løvdagen den 13de Juli.

- Kl. 8. VII Cl. B. Latin. D. N. F.
 — 12. V Cl. Franft. B. D. He.
 — 5. IV Cl. Latin. D. N. F.
 — 8. II Cl. Tydft. He. Ks. L.
 — 12. V Cl. Historie og Geographi. Ks. N. Kp.
 — 5. VI Cl. Religion. B. He. Kp.
 — 8. IV Cl. Mathematif. Ho. Kp. P.
 — 12. III Cl. Naturhistorie. P. Ho. L.
 — 5. I Cl. Naturhistorie. P. Ho. L.

Mandagen den 15de Juli.

- Kl. 8. VII Cl. B. Græft. D. N. F.
 — 12. V Cl. Tydft. L. D. He.
 — 5. VI Cl. Latin. D. N. F.
 — 8. I Cl. Danft. Kp. B. He.
 — 12. IV Cl. Religion. B. Ks. Kp.
 — 5. V Cl. Religion. B. Ks. Kp.

- Rl. 8. VI Cl. Mathematif. Ho. L. P.
 — 12. V Cl. Naturhistorie. P. R. Ho.
 — 5. II Cl. Naturhistorie. P. Ho. L.

Tirsdagen den 16de Juli.

- Rl. 8. III Cl. Latin. R. D. F.
 — 12. II Cl. Dansk. He. B. Kp.
 — 5. III Cl. Fransk. B. He. Kp.
 — 8. VII Cl. B. Religion. B. Ks. Kp.
 — 12. I Cl. Historie og Geographi. L. R. Ks.
 — 5. VII Cl. B. Historie. Ks. R. F.
 — 8. VII Cl. B. Geometri. Ho. He. P.
 — 12. V Cl. Mathematif. Ho. D. P.
 — 5. IV Cl. Naturhistorie. P. Ho. L.

Onsdagen den 17de Juli.

- Rl. 8. V Cl. Græsk. Kp. D. F.
 — 12. VI Cl. Græsk. D. R. F.
 — 5. IV Cl. Fransk. B. D. P.
 — 8. IV Cl. Historie og Geographi. R. Ks. L.
 — 12. I Cl. Religion. Kp. Ks. B.
 — 5. II Cl. Historie og Geographi. L. R. Ho.
 — 8. VII Cl. B. Arithmetik. Ho. He. P.
 — 12. IV Cl. Tydsk. He. L. P.
 — 5. III Cl. Religion. Kp. Ks. He.

Torsdagen den 18de Juli.

- Rl. 8. IV Cl. Græsk. Kp. D. F.
 — 12. V Cl. Latin. R. D. F.
 — 5. II Cl. Fransk. B. Ho. Kp.
 — 8. III Cl. Historie og Geographi. L. R. Ks.
 — 12. II Cl. Religion. Kp. Ks. B.

- Kl. 5. VI Cl. Historie. Rø. D. N.
 — 8. VII Cl. B. Physik. Ho. Ge. P.
 — 12. I Cl. Tydsk. L. Ge. P.
 — 5. III Cl. Tydsk. L. Ge. P.

Løverdagen den 20de Juli Kl. 8 Formiddag holdes Proven over de nyanmeldte Disciple; Mandagen den 22de Juli affluttet Censuren, hvis Resultat samme Dag til en Tid, som vil blive nærmere bestemt, bekendtgjøres for Disciplene. Fredagen den 23de August Kl. 8 Formiddag tager Underviisningen for det nye Skoleaar sin Begyndelse, til hvilken Tid da ogsaa de nyanmeldte Disciple, hvis Forældre eller Børgere af særegne Grunde ikke have kunnet lade dem møde den 20de Juli, vilde blive prøvede, naar de desangaaende betimeligt have henvendt sig til Skolens Rector.

Til Forældre og Børgere.

For at opnaae Fripladser (og senere hen Stipendier) udkræves, at vedkommende Discipel har været i det Mindste et Aar i Skolen, at han fra Skolen har erhvervet sig et godt Vidnesbyrd for Opførsel, Flid og Fremgang, og at hans Trang er bekræftet med antagelige Attester. Rector gjør ved hvert Skoleaars Begyndelse Indstilling til Ministeriet om Skolebeneficiernes Fordeling, men kan ifølge Ovenstaaende ikke bringe Nogen i Forslag, som ikke ved Karscensuren har erholdt i det Mindste Godt for Flid og Fremgang i det forløbne Skoleaar, samt ligeledes i det Mindste Godt til Hovedcharakter ved den sidste Hovedexamen, hvilke Charakterer for samtlige Disciples Vedkommende, endog for dem, der ikke have ansøgt eller ikke indstilles, skulle følge som Bilag til Indstillingen tilligemed

Trangsattesterne. For disse er der ikke anordnet nogen bestemt Form, men det er selvfølgelig i de Ansøgendes egen Interesse, at de indeholde saa nøiagtige Oplysninger, som muligt. Den sædvanlige Form er, at de efter en Angivelse af Disciplens fulde Navn og Tiden, naar han er optaget, samt hans Faders (eller, hvis han er død, hans Moders) Navn og Stilling og deres uforsørgede Børns Antal, opgive saa nøiagtigt som muligt denne hans Forsørgeres aarlige faste eller sædvanlige Indkomster, om de eller Discipulen eier nogen Formue eller Arv eller deslige, og om Discipulen har nogen anden offentlig eller privat Understøttelse*). Alle disse Angivelser attesteres af 2 bekjendte og troværdige Mænd; sædvanligt vælger man Præsten og Dyrigheden, men naturligviis ogsaa hvilketsomhelst Andre, naar de kunne antages at være bekjendte for Ministeriet, paa hvilket Afgjørelsen udelukkende beroer. Fripladser og Stipendier bevilges hvergang kun paa eet Aar, men naar en Discipel vedbliver at være værdig og trængende, vil han i Reglen kunne gjøre Regning paa at beholde disse Beneficier fremdeles uden ny Ansøgning eller ny Trangsattest. Kun hvor væsentlige Forandringer i Bedkommendes økonomiske Stilling i Tidens Forløb ere indtraadte, behøves ny Trangsattest.

Med Hensyn til Foranstaaende er det herved min ærbødige Begjæring til de Forældre eller Børgere, som ansee deres Sønner eller Myndlinge for kvalificerede til Fripladser, at de vilde lade disse medbringe til mig saadanne Trangsattester den første Dag i det nye Skoleaar. Videre Ansøgning behøves ikke; Trangsattestens Indgivelse

*) Disse sidste Punkter er det, hvorpaa det især kommer an. Løse og ubestemte Angivelser, saasom: smaa Indtægter, yderst trængende o. s. v., vil Ministeriet i Reglen ikke kunne reflektere paa.

alene indeholder i og for sig tillige en Tilfjendegivelse af
Bedkommendes Dnske.

Disciplenes Fædre og Børgere samt andre Skolens
Belyndere indbydes herved til at bære den mundtlige Deel
af disse Prøver med deres Nærværelse.

Frederiksborg lærde Skole, i Juni 1861.

H M Flemmer.